

UNIVERSITY OF AMSTERDAM

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Academic nationalism

Sleeboom, M.E.

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Sleeboom, M. E. (2001). *Academic nationalism*.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (<http://dare.uva.nl>)

Academisch Nationalisme met Socialistische Kenmerken

De rol van CASS in de vorming van de Chinese natie-staat

Deze studie betreft de politieke geschiedenis van de Chinese Academie voor Sociale Wetenschappen [CASS], een prestigieus onderzoeksinstituut dat nauw gelieerd is aan de staat. Ik bespreek de rol van CASS in het proces van staatsvorming vanaf de oprichting van de Volksrepubliek China [PRC], alhoewel ik mij vooral concentreer op de hervormingsperiode vanaf 1978. Het wordt vaak verondersteld dat de rol van de staat in de sociale wetenschappen is afgenomen sinds de hervormingen, een opvatting die in verband wordt gebracht met het idee dat er in toenemende mate "vrijheid van onderzoek" heerst. Dit proefschrift tracht dit beeld te nuanceren en beweert dat er in verschillende opzichten eerder sprake is van het tegengestelde. In detail bespreek ik hoe door de tijd heen de regulerende rol van de staat en de Partij eerder is toegenomen, met name op het gebied van de organisatie van de academische gemeenschap in CASS en haar leiderschap.

Om mijn bewering te staven, maak ik gebruik van een aantal subargumenten. Ten eerste laat ik zien hoe de politieke invloed op academisch onderzoek is verbonden met de beeldvorming van de Chinese natie door leden van verscheidene politieke facties. Zowel binnenlandse als buitenlandse problematiek wordt gedefinieerd binnen het denkkader van de natie-staat. Het eruit voortvloeiende "academisch nationalisme" was van groot belang voor academici bij de structurering van hun debatten, die eind tachtiger jaren tot radicaal tegenstrijdige beelden van de eigen natie leidden. Middels een analyse van de relatie tussen verschillende definities van de natie en de officiële politiek ten aanzien van wetenschappelijk onderzoek toon ik aan dat nationale symboliek, politieke richtlijnen, en bestuurlijke beheersing de planning en praktijk van academisch onderzoek in grote mate beïnvloeden en vormgeven.

Een tweede punt dat van groot belang is, betreft de relativisering van het begrip absolute autoriteit. Soms wordt onterecht absolute macht aan de leiding van een autoritair regime toegeschreven. Om dit te voorkomen, ga ik op systematische wijze de interactie na tussen leiders en geleiden op verschillende organisatienivo's, en observeer ik het institutionele kader waarbinnen zij elkaar klem houden. Het blijkt dat onderzoekers die zich onderaan in de academische orde bevinden vaak meer vrijheid lijken te genieten wat betreft het nemen van beslissingen en het uiten van hun mening in het dagelijkse onderzoek dan academici die zich organisatorisch in de hogere strata van de hiërarchie bevinden. Dit hangt samen met de grote waarde die gehecht wordt aan het beheersen van academici in de bovenste helft van de academische hiërarchie. In andere opzichten is het maken van een onderscheid tussen leiderschap en volgers niet eens nuttig, aangezien de hoedanigheid toegeschreven aan leiders soms slechts nominaal is, en afhankelijk van de organisatorische en politieke toestand buiten CASS. Verder beschrijf ik ook de voorwaarden waaronder intellectuelen

werken en hoe deze zijn veranderd sinds het begin van de hervormingsperiode in 1978. Het blijkt dat de vooruitgang in de situatie van intellectuelen relatief is, en ook als zodanig wordt ervaren, ten opzichte van de rest van de samenleving. Dit heeft gevolgen voor de motivatie van academici en de wijze waarop CASS haar personeel selecteert.

Een derde argument luidt dat de positie van de staat bij de organisatie van academisch onderzoek is versterkt doordat zij haar relatie met de Communistische Partij van China [CCP] heeft gewijzigd. Ook de Partij heeft haar invloed weten te behouden door middel van interne organisatorische en ideologische hervormingen. Deze hervormingen zijn deels een resultaat van de activiteiten van intellectuelen in de hervormingsbeweging gedurende de jaren 1980. Hun idealisme was gebaseerd op concepten uit de verlichting, zoals rationaliteit en vooruitgang. Deze elementen zijn behouden gebleven en wederom toegepast op de wetenschapsgemeenschap zelf, waardoor zij tot op heden grote invloed uitoefenen op de transformatie van de organisatiestructuur van CASS.

Een vierde thema in dit proefschrift is de wijziging van het academisch curriculum, met name vanaf 1977. Aanvankelijk, met name eind zeventiger jaren en tachtiger jaren, groeide de structuur van academische disciplines erg snel. De structuur differentieerde zelfs zo zeer dat CASS met overspecialisatie te kampen had. Dit had een gebrekkige communicatie tussen disciplines en hun takken tot gevolg, en het inefficiënte gebruik van financiële en materiële bronnen. Daar kwam nog bij dat de organisatie van CASS centraal werd gestuurd door middel van een botte machtsuitoefening die juist in de tachtiger jaren aan de kaak werd gesteld door met name jongere academici. Maar in de negentiger jaren werden onderzoeksdisciplines en de organisatie van het personeel gereorganiseerd door middel van stroomlijning, personeelsuitdunning en door het wetenschappelijke onderzoek systematisch te richten op door de politiek gedicteerde onderwerpen en beleidsgerichte onderzoeksproblematiek. In eerste instantie leek het alsof er slechts sprake was van het liberaliseren van academische disciplines en er gelegenheid voor academici werd gecreëerd om wat bij te verdienen door het meedoen aan "inkomstenactiviteiten." Een nadere beschouwing van deze nieuwe situatie laat echter zien dat op de gehele structuur van academische disciplines en onderzoeksprojecten toezicht wordt gehouden en dat deze op indirecte wijze wordt beheerst door middel van reguleringen voor selectie, controle, en evaluatie, en gestuurd via de circulatie van politieke documenten, instructies, ideologische bijeenkomsten en georganiseerde politieke activiteiten.

Toch houden academici, in vergelijking met de tachtiger jaren, meer ruimte over voor het uitvoeren van onderzoek naar het onderwerp van hun keuze, alhoewel pressie op hen wordt uitgeoefend om hun interpretaties binnen de perken van het politiek geoorloofde te houden. In deze context spelen het corpus van politieke frasen en ideeën gepresenteerd onder het motto van "Socialisme met Chinese Kenmerken" een belangrijke rol. Sterk verschillend van de meer

autoritaire machtspolitiek van voor de negentiger jaren, zijn het nu reguleringen die de sociaal-wetenschappelijke discussie over de gehele linie van het academisch curriculum orkestreren, inclusief het uiten van instemming en kritiek. Zo vormen ook botsingen tussen verschillende visies in de negentiger jaren een onlosmakelijk onderdeel van dezelfde politieke benadering van academische organisatie.

Verder is er in dit proefschrift aandacht voor de verkondiging van het culturele en theoretische pluralisme dat de toon zou bepalen van de sfeer in de academische gemeenschap vanaf 1992. Ik poog de functies ervan in de academische politiek te verklaren en bespreek enige implicaties van dit strategische pluralisme voor het sociaal-wetenschappelijk onderzoek. Ik probeer om vaak breedvoerige discussie en toespraken omtrent "de wetenschap van wetenschap" te begrijpen en samen te vatten. Hierbij is het van belang te beseffen dat de rol die de academische gemeenschap speelt in het grootschalige project van Chinese modernisatie vanwege haar toenemende complexiteit steeds moeilijker is te vangen in conventionele begrippen van hervormers en conservatieven, Marxisten en liberalen, en nationalist en kosmopolieten.